

Mevlevihane mezarlığının yürek sızlatan hali

İstanbul'da tarihî eserlerin bakım ve yenileme çalışmaları devam etse de, şehrin göbeğindeki bazı eserlerin bakımsız hali dikkatlerden kaçmıyor. Zeytinburnu'ndaki Yenikapı Mevlevihanesi'nin mezarlığı sahipsizlikten tinerçilerin mekânı olmuş. Mezar taşları, yerlerinden sökülmüş, kırılmış ve yağmalanmış.

Yenikapı Mevlevihanesi, Mevleviliğin İstanbul'daki en büyük merkezi ve kültür tarihimizin önemli mekânlarından.

Zeytinburnu Merkezefendi Mahallesi'nde bulunan Mevlevihane'ye bağlı mezarlığın harabe hali görenlerin içini sızlatıyor. İtri, Dede Efendi gibi büyük sanatkârların yetiştiği Mevlevihane'nin bir kısmı bugün Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi Medeniyetler İttifakı Araştırma Merkezi olarak hizmet veriyor. Osmanlı tekke mimarisinin güzel örneklerinden Mevlevihane'ye ait binalar ile üniversite kampüsü içerisinde kalan mezarlık kısmı restore edildi. Fakat kampüsün dışında kalan bölüm ilgisizlik nedeniyle evsizlerin, tinerçilerin ve şarapçıların mekânı halinde. Yıllara meydan okumuş tarihî eser niteliğindeki mezar taşları bugün bakımsızlık nedeniyle yerlerinden sökülmüş, kırılmış ya da yağmalanmış. Güvenlik önlemleri alınmadığından giriş çıkışlar kontrol edilemiyor.

1597 yılında Yeniçi Kâtibi Mehmet Efendi tarafından yaptırılan Mevlevihane'nin mezarlığı, Hamûşân Mezarlığı adıyla biliniyor. Hamûş Farsçada suskun, hamûşân ise suskunlar demek. Mevlevi geleneğinde ölüler bu isimle anılıyor. Hamûşân Mezarlığı'nın etrafına birkaç tane güvenlik kamerası konulmuş. Üniversitenin özel güvenliği de mezarlık çevresine 'göz kulak oluyor' ama bir olay meydana geldiğinde müdahale edecek güvenlik birimleri bulunmuyor. Çevre sakinleri yazın sıcak zamanında kokudan mezarlığın yanından geçmekte zorlandıklarını ifade ediyor. Mezarlık, Mevlevihane'ye bağlı olduğundan, Mevlevi şeyhleri ve müritleri ile akrabalarının kabirleri burada bulunuyor. Mezarlıkta yatan kıymetli şahsiyetlerden biri de Yenikapı Mevlevihanesi'nin son şeyhi Mehmed Abdülbaki Baykara. Babasının ölümünün ardından şeyhliğini yürüten Abdülbaki Dede, 1915 yılında Süveyş Kanalı'nı İngilizlerden almak için

kurulan Mücahidin-i Mevleviyye isimli gönüllü alayda binbaşı rütbesiyle görev aldı. Birinci Dünya Savaşı gazisi Abdülbaki Dede, 1925'te tekkelerin kapatılmasıyla İstanbul Türk Ocağı Müdürlüğü de dahil olmak üzere birçok vazifede bulunduktan sonra Bakırköy Ermeni Lisesi'nde edebiyat öğretmenliği yaptı. 1935 yılında da vefat etti. Ahmet Vefik Paşa'nın torunu, Cumhuriyet tarihinin ilk kadın yazarlarından Fatma Fahrünnisa Tezcan da harap haldeki mezarlıkta yatan ünlülerden. Mevlevihane, 1997'de büyük bir yangın geçirdikten sonra Kültür Bakanlığı tarafından restore edilmiş olsa da Vakıflar Genel Müdürlüğü'nden alınan bilgiye göre, mezarlığın mülkiyeti İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne ait. Mezarlığın bakımsız durumu sorulan belediye yetkilileri ise araştırmalarının devam ettiğini söyleyerek bilgi vermedi.

2013-04-07
Muhabir: MİNHAC ÇELİK
